

Praksisnyt fra DUKH: Hvad betyder det, når et socialt nævn hjemviser en sag til kommunen?

af konsulent Erik Jappe

"Min klage til det sociale nævn over kommunens afgørelse er blevet hjemvist, men der sker ingenting", fortæller en borger til DUKH. Borgeren har svært ved at forstå nævnets afgørelse om hjemvisning, og kommunen har ikke reageret, selv om der er gået over en måned, siden nævnet sendte borgeren brevet med afgørelsen.

Hjemvisningsgrunde

Der kan være mange forskellige årsager til, at et nævn vælger at hjemvise en klagesag til fornyet behandling i kommunen. F.eks. kan det være, at nævnet finder:

- at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst,
- at kommunen ikke har foretaget en konkret og individuel vurdering,
- at kommunen har sat sin forpligtelse til at foretage et lovpligtigt skøn under en fast intern regel (og dermed ikke skønnet konkret, men afgjort sagen ud fra den faste regel),
- at kommunen ikke har foretaget en helhedsvurdering (retssikkerhedslovens § 5), eller
- at kommunen ikke har begrundet sin afgørelse i nødvendigt omfang.

Når klagesagen hjemvises

Når det sociale nævn har hjemvist en sag, skal kommunen træffe ny afgørelse i sagen. Nævnet vil i sin afgørelse gøre rede for, hvorfor sagen er blevet hjemvist. Det sker også ganske ofte, at nævnet giver rimeligt præcise anvisninger på, hvordan kommunen skal behandle sagen på ny. F.eks. at der skal udarbejdes handleplaner, der lever op til servicelovens bestemmelser herom, hvis nævnet har vurderet, at de foreliggende handleplaner er mangelfulde.

Som hovedregel gælder det, at når en sag er blevet hjemvist til kommunen, sker der en fuldstændig ophævelse eller annullation af kommunens afgørelse (se evt. Ankestyrelsens vejledning om hjemvisning fra 2009). Det betyder eksempelvis i sager om frakendelse af merudgiftsydelser til børn og voksne, at kommunen straks skal genoptage udbetalingen af ydelserne med tilbagevirkende kraft fra det tidspunkt, hvor kommunen frakendte ydelserne. Og udbetalingen skal fortsætte, indtil kommunen har truffet ny afgørelse med

sædvanlig klagevejledning i den hjemviste sag.

I DUKH har vi af og til henvendelser fra borgere, der fortæller, at kommunen intet foretager sig, selv om sagen er blevet hjemvist. En borger fortalte, at kommunen havde sagt til ham, at hjemvisningssagen ville indgå i den almindelige sagsbehandlingskø, og at der kunne gå flere måneder, før der ville ske noget i sagen.

Hurtighedsprincippet

Efter retssikkerhedslovens § 3 gælder det, at kommunen skal behandle en ansøgning om hjælp så hurtigt som muligt. Hurtighedsprincippet er således lovfæstet, når det gælder ansøgningssager, men i klagesager, hvor et nævn har hjemvist en sag, gælder retssikkerhedslovens § 3 ikke. Dvs. der er ikke nogen regler for, hvor hurtigt kommunen skal behandle en hjemvisning. Alligevel har en række kommuner besluttet sig for at anvende hurtighedsprincippet også i hjemvisningssager. F.eks. skriver Københavns kommune på sin hjemmeside: *"Hjemviste sager har normalt været behandlet, og afgørelsen kan derfor som udgangspunkt behandles indenfor 4 uger."*

Når kommunen ikke reagerer

Hvis en kommune ikke reagerer på en hjemvist klagesag, kan borgeren rykke sagsbehandleren for et svar. Hvis dette ikke fører til det ønskede resultat, kan borgeren kontakte sagsbehandlerens leder og evt. i sidste ende borgmesteren, der har ansvaret for den administrative tilrettelæggelse af arbejdet i kommunen. Fører det heller ikke til, at der sker noget i sagen, er der mulighed for at rette henvendelse til Statsforvaltningen, der fører tilsyn med, at kommunerne overholder lovgivningen.

Afrunding

For mange borgere er det en lang og besværlig proces at klage til det sociale nævn. Når en klagesag ender med en hjemvisning, oplever borgeren, at sagen så at sige starter forfra i kommunen. Det kan opleves meget hårdt og tungt for borgeren. Og i sager, hvor kommunen har frakendt en løbende ydelse, er det problematisk for borgerens retssikkerhed, hvis kommunen, samtidigt med at der går lang tid med at behandle hjemvisningen, undlader at reetablere den tidligere retstilstand. 